

El got de Merkel és mig ple o mig buit

La cancellera Àngela Merkel tanca a final de mes el semestre de presidència alemanya de la Unió Europea amb cara d'haver fet els deures però amb dues pedres a les sabates: els socis coalició, els socialdemòcrates, estan gelosos i els veïns polonesos, els bessons Kaczynski, són al·lèrgics a l'harmonia multilateral.

La cancellera alemanya, Angela Merkel, conversa amb el president polonès, Lech Kaczynski, durant la visita que aquest va fer a Alemanya el dia 16 de juny.

Ara fa justament dos anys, el canceller Gerhard Schröder va decidir tirar pel dret, vist que li fallaven les majories, i va convocar eleccions anticipades. Volia el vot sobirà del poble a les seves reformes. Va ser una jugada de pòquer que li va sortir malament, en part per l'arrogància de creure's que s'enfrontava a una rival menor, Angela Merkel. Ara, Schröder ha passat a la reraguarda i des d'aquesta posició s'ha hagut d'empassar moltes fotos de família de la cancellera somrient i titulars de la premsa popular, com els de *Bild*, que la qualifiquen de Miss Món.

A començament d'any, Angela Merkel va obrir la presidència alemanya de la Unió Europea amb expectatives de resurrecció de la Constitució europea, frustrada per la victòria del no en els referèndums de França i dels Països

Baixos el 2005. A final d'aquest mes traspasarà la feina a Portugal amb la carpeta dels deures a mig fer i una renúncia clara, per molt que es vulgui disfressar d'acord: passi què passi, ja no parlarem de *constitució*, sinó de *tractat* europeu. No hi haurà grans símbols comuns, la UE dels vint-i-set no tindrà aquesta cohesió proforma ni serà el *superstat* amb cara i ulls que algú havia somniat. Però serà, si no ho espatllem entre tots, practicable.

Aquest és el repte que ha de completar Portugal, fins i tot amb col·legues tan complicats com el president i el primer ministre polonesos, Lech i Jaroslaw Kaczynski. Van pujar al poder a Polònia impulsats per una campanya populista en què es practicava la confrontació amb Europa i han mantingut l'enfrontament fins a consolidar-se com a maldecap europeu per excel·lència.

Cap a un nou tractat. En la recta final cap a la negociació d'un tractat —és a dir, una renovació del de Niça, encara vigent, però impracticable a l'Europa dels vint-i-set—, Polònia es va treure de la màniga una alternativa a la clàusula de la doble majoria aprovada pels pèls per tot-

hom, un parell d'anys enrere. En lloc de la fórmula per a la presa de decisions per majoria —cal l'aprovació d'un 55% dels estats i que aquests representin el 65% de la població de la UE—, els Kaczynski van assegurar, literalment, que estaven disposats a morir per defensar la regla de l'arrel quadrada aplicada —és a dir, que el vot de cada país es decideixi per l'arrel quadrada de la seva població.

Els germans Kaczynski van empantanegar la cimera dels vint-i-set, mentre Merkel buscava la manera d'entendre's amb els seus veïns. Potser a Portugal li serà més fàcil de comunicar-se amb els bessons polonesos. Si més no, perquè entre aquests dos països *perifèrics* de la UE no hi ha enemistats endèmiques com tenen Varsòvia i Berlín. Els Kaczynski són un dels maldecaps que deixa Merkel després d'un semestre europeu marcat per la recerca del consens. A la cance-

llera ningú no li discuteix capacitat de convicció, amb bones maneres i sense clavar cops de puny a la taula, com feia Kohl. D'aquest talent per a l'entesa, n'han sortit compromisos com ara l'objectiu de la UE de reduir d'un 20% les emissions de CO2, per al 2020.

Aquesta mateixa cerca d'harmonia i acords, ni que sigui de mínims, ha dominat la seva funció de presidenta de torn –en aquest cas, per a tot el 2007– del G-8, les set potències més Rússia. També aquí, el resultat ha estat el millor possible: arrencar de George W. Bush una declaració en què tots es comprometen a *prendre's seriosament* l'objectiu de reduir les emissions. Algú hi ha vist una nova renúncia de Merkel, que volia un compromís en xifres; algú altre, un èxit de gestió. Un optimista diria que Merkel té el got mig ple. Un pessimista el veuria mig buit; o, posats a veure-ho malament, potser diria que en realitat no ha fet res de nou, sinó que ha estat emparada per la conjuntura.

Conjuntura econòmica favorable. Quan Schröder va optar per les eleccions anticipades, el 22 de maig de 2005,

a Alemanya hi havia 4,7 milions de desocupats. Fins al setembre d'aquell any, quan es van fer les generals que guanyà Merkel, la xifra havia baixat a 4,6 milions, un 11,2%. Els experts i el govern coincidiren a aduir que aquesta baixada encara mil·limètrica era l'expressió d'allò que passaria després: finalment, les reformes del sistema social, sanitari i laboral alemany començaven a donar fruit. Baixava l'atur, es regenerava la hisenda pública.

I ha passat això. Sense que Merkel ni el seu equip de govern –la Unió Cristianodemòcrata que presideix: els socis de la Unió Socialcristiana de Baviera més el Partit Socialdemòcrata– hagin fet gran cosa més, el nombre de desocupats ha baixat fins a 3,8 milions aquest maig, és a dir, un 9,1%. Un percentatge que els experts consideren que podria quedar en el 7,9 l'any vinent.

Merkel ha arreglat el benefici de la

reforma que va fer caure Schröder. El seu electorat conservador és més apropiat que no pas el socialdemòcrata per a agrair el conjunt –menys atur en canvi de menys prestacions i retallades dures al sistema social. A Schroder li va tocar de sanejar els comptes estatals com no ho havia fet el seu antecessor, Kohl, i el resultat d'això és, també, un dels triomfs actuals de Merkel. De superar quatre anys seguits el límit del 3% del PIB marcat pels acords de Maastricht el 2006 es va tornar al bon camí, gràcies al sanejament pressupostari i a una conjuntura econòmica mundial que afavoreix les exportacions alemanyes. Les previsions de creixement s'han corregit a l'alça, de semestre en semestre, i dels anys recessius s'ha passat a una estimació, enguany, del 2,3%.

*Gemma C. Serra
Berlín*

El malestar dels socis de govern

Mentre la conjuntura somriu a Merkel, els seus socis socialdemòcrates s'empien. Temen que el bon balanç es quedi al compte de la cancellera, mentre ells cauen. El primer atac de gelosia va venir del president de l'SPD, Kurt Beck, el primer ministre de Renània-Palatinat. Beck és l'arquetip del polític de *províncies*, encara que això a Alemanya no sigui necessàriament dolent, vist el cas de Kohl, d'aquest mateix land, i de Merkel mateix. La diferència és que el líder socialdemòcrata no diu res al ciutadà comú i tampoc no arrossega passions entre la militància.

Tot just acabada la cimera dels G-8 a Heiligendamm, amb Merkel parlant d'èxits en la lluita contra el canvi climàtic i els ajuts a l'Àfrica, Beck va desqualificar alguns dels acords i va rebaixar allò que havia sortit del balneari de la mar Bàltica. Res que no haguessin dit alguns altres, amb la diferència que ell és el líder d'un partit del govern. Aquesta setmana passada, l'atac el va tenir el vice-canceller, Franz Müntefering, ministre del Treball i predecessor de Beck com a líder del partit. Després d'una reunió nocturna de crisi entre els socis de coalició, Müntefering va expressar la "indignació" per la inflexibilitat dels conservadors en una qüestió que ell considera irrenunciable: la introducció d'un salari mínim interprofessional. Müntefering ha convertit aquesta qüestió en cavall de batalla, en uns termes que ja fan parlar de precampanya electoral. De la reunió de crisi, en va sortir un acord de mínims molt a l'estil de Merkel. És a dir, el compromís d'introduir un salari mínim en alguns sectors –de fet, ja funciona a la construcció–, sense concretar quins. "És un bon compromís", deia Merkel, malgrat el mal humor del seu teòric segon al govern.

L'SPD té motius per a tremolar, no solament per la dreta, sinó també per l'esquerra. Els ha sortit una nova competència: el Partit de l'Esquerra, fundat fa una setmana, amb Oskar Lafontaine i el postcomunista Lothar Bisky compartint capçalera. Lafontaine, ex-cap de l'SPD i enemic a mort de Schröder, va posar fil a l'agulla del nou partit tan bon punt Schroder va anunciar eleccions anticipades. Ara té la formació a punt de plantar cara de debò, decidit a robar-li l'electorat fart de renúncies socials i fart, també, de ser soci degradat de govern, sota Merkel.